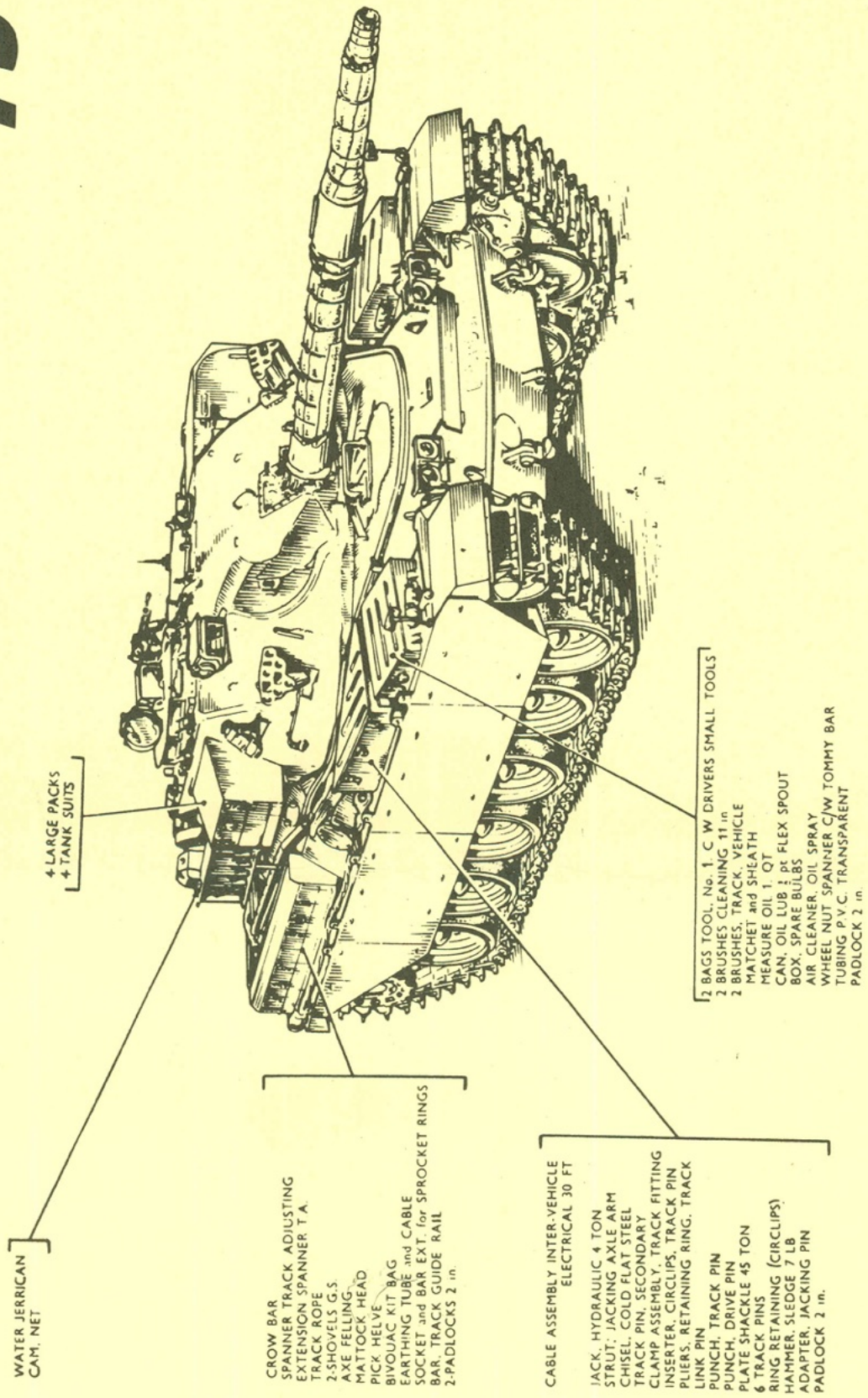

DE TANK

ORGAAN VAN DE TWENOT
 POSTBUS 357
 8000 AJ ZWOLLE

VERSCIJNT 6X PER JAAR
 AUGUSTUS 1989. **79**

WATER JERRICAN
 CAM, NET

4 LARGE PACKS
 4 TANK SUITS

CROW BAR
 SPANNER TRACK ADJUSTING
 EXTENSION SPANNER T.A.
 TRACK ROPE
 2-SHOVELS G.S.
 AXE, FELLING
 MATTOCK HEAD
 PICK HELVE
 BIVOUAC KIT BAG
 EARTHING TUBE and CABLE
 SOCKET and BAR EXT. for SPROCKET RINGS
 BAR, TRACK GUIDE RAIL
 2-PADLOCKS 2 in.

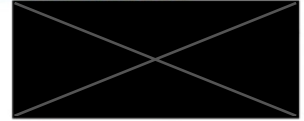
CABLE ASSEMBLY INTER-VEHICLE
 ELECTRICAL 30 FT
 JACK, HYDRAULIC 4 TON
 STRUT, JACKING AXLE ARM
 CHISEL, COLD FLAT STEEL
 TRACK PIN SECONDARY
 CLAMP ASSEMBLY, TRACK FITTING
 INSERTER, CIRCLIPS, TRACK PIN
 PLIERS, RETAINING RING, TRACK
 LINK PIN
 PUNCH, TRACK PIN
 PUNCH, DRIVE PIN
 PLATE SHACKLE 45 TON
 6 TRACK PINS
 RING RETAINING (CIRCLIPS)
 HAMMER, SLEDGE 7 LB
 ADAPTER, JACKING PIN
 PADLOCK 2 in.

7 BAGS TOOL No. 1 C/W DRIVERS SMALL TOOLS
 2 BRUSHES CLEANING 1 1/2 in
 2 BRUSHES, TRACK, VEHICLE
 MATCHET and SHEATH
 MEASURE OIL 1 QT
 CAN, OIL LUB 1 pt FLEX SPOUT
 BOX, SPARE BULBS
 AIR CLEANER, OIL SPRAY
 WHEEL NUT SPANNER C/W TOMMY BAR
 TUBING P.V.C. TRANSPARENT
 PADLOCK 2 in.

Stowage sketch - Exterior - Front and right side, Mk 3 vehicle

J.C.v.Veen.

Op 16 juni was er bij Marcel een regioavond. Er waren maar 7 leden aanwezig. Dit kwam doordat het blad "De Tank" ruim drie weken te laat bij de leden in de bus viel. Hoe dit kon gebeuren hoop ik in "De Tank" van augustus te lezen. (Hier zal wel in geknipt worden. Ondanks dat was het een gezellig samenzijn.

Ons nieuwe lid, dhr van Asperen had wat foto's van Bovington meegenomen, die gretig bekeken werden. Er werd over gesproken om hier volgend jaar ook eens met de bus naar toe te gaan. Marcel nog bedankt voor al het vloeibare en vaste voedsel.

Door de vakantie van verschillende leden, ben ik genoodzaakt de regio-bijeenkomst van 16 augustus aan die van oktober te koppelen. Deze zal plaatsvinden bij Ben Jonkman in Noordwijk. IK DOE EEN OPROEP AAN DE LEDEN DIE WILLEN KOMEN om mij te bellen. Het telefoon overdag is [redacted] en 's avonds [redacted]. Dit in verband met de route, de datum en het aantal personen die willen komen, want misschien is "De Tank" wel weer te laat. DANK U.

Hierbij wil ik U op twee evenementen wijzen waar de regio Noord-Holland aanwezig is.

- 1- Op zaterdag 16 september en zondag 17 september aan de Leidsevaart te Haarlem bij de N.Z.H.
De N.Z.H. houdt open huis voor de bezoekers. De stichting bedrijfsmuseum toont zijn nieuwste aanwinst n.l. de A37 ENET-wagen. Dechauffeurs-behendigheidsclub organiseert de Nederlandse kampioenschappen voor beroepschauffeurs. Daarnaast is een mogelijkheid voor dames en kinderen om dit in een luxe auto of een skelter te proberen. De vereniging organiseert een modelbouwtentoonstelling.

Omdat op het parkeerterrein op zaterdag de behendigheidswedstrijden worden gehouden is parkeren daar niet mogelijk. De auto's van de deelnemers kunnen parkeren bij de grote kerk, 300 meter noordwaarts. Een pendelbus staat klaar voor vervoer terug naar het manifestatieterrein. Op zondag is beperkt parkeren mogelijk bij de N.Z.H. aan de Leidsevaart. Wilt U zich bij aankomst even melden bij de infobus. Deze staat rechts van de ingang. Verkoop van clubartikelen is toegestaan. B.v. stickers, vlaggetjes of modellen door leden gemaakt.

- 2- Op zaterdag 21 oktober en zondag 22 oktober is er een hobbybeurs. Dit is een groots gebeuren voor zowel dames als kinderen.
De hobbybeurs trekt ieder jaar enekel duizenden bezoekers. De oorzaak hiervan zou wel eens kunnen zijn het brede aanbod van activiteiten. Men vindt er creatieve mensen met allerlei uitingen van hun werk, maar ook dierenhouders, goochelaars, verzamelaars, sportmensen, popmakers, zijdeschilders en nog veel meer.
Om de hobbybeurs uitdagend en informatief te houden moeten er jaarlijks hobby-isten gevonden worden die steeds weer andere dingen laten zien.
Dit alles vindt plaats in de Schoetrscholengemeenschap aan de Sportweg te Haarlem. (Nabij Haarlem stadion.)

Vrienden, noteer dez data. Als er leden zijn die mij zouden willen assisteren op deze data, bel mij gerust hoor.

Met vriendelijke groet,
J.C.van Veen
Regioleider.

VRAAG & AANBOD

Gert Mons, [redacted] uit Harderwijk, is op zoek naar een ongebouwde M5A1 Light Tank van Tamiya en het (evt gebouwde) kanon van de AMX-13 met 105mm kanon van Heller. Wie kan hem tenslotte helpen aan Foto's van de AMX-PRAT met één Tow-installatie.?

W.H.Visser, [redacted], is op zoek naar 2 Panzer IV H's van ITALERI, Bouwdoos-nummer 236. Wie kan hem hieraan helpen??

Th Naus heeft de volgende zaken aan te bieden: Van Italeri: Willy's jeep f7,50 Willy's jeep niet compleet f 6,-, 105mm Houwitser M101, f 7,50, Dodge WC 54 Ambulance f 12,50, Heller AMX 13 met 105mm kanon. TAMIYA: US Jeep Willy's f 17,50. M8 Howitser niet compleet f 20,-, Semovente M40-75/18 zonder motor f 15,- Leopard A4 f 35,- VERLINDEN: Pillbox MDA 35106 f 20,-, Huose ruin 4R 2 f 12,50, Ruins R5 f 10,- Ruins R6 f10,- De prijzen zijn exclusief portokosten
Hij is op zoek naar foto's van de Russische T-62 E, Dit is de T-62 voorzien van extra bepantsering aan de toren en de voorzijde van de kuip.

J.L.A. de Grave is op zoek naar oude nummer van ons lijfblad "De TanK" Hij mist de volgende nummers: 1 tot en met 19, 40, 41, 42, 43 en 44. Hij is te bereiken onder telefoonnummer: [redacted]

F. Weisfelt [redacted] is op zoek naar de nummers die waren aangebracht op de radio-jeeps die in Nederlands-Indie zijn gebruikt.

A. van Netburg [redacted], heeft een heel lange brief geschreven die gedeeltelijk snel te beantwoorden is. Voor de Duitse HalbkettenFahrzeuge bestaat een goed boek dat is uitgegeven bij Motorbuchverlag in Stuttgart en is geschreven door W.J. Spielberger. Maar zijn vraag gaat over informatie vande navolgende Duitse voertuigen uit de 251 serie n.l. de 251/5, de 12, 13, 14, 15, 18 en 19. Daarnaast zoekt hij foto's van alle veldconversies van de 251 met 8.8cm PaK 43L/71, de 251 met Panzerbüchse 41, de 251 met 2cm MG 151/20 vliegtuigkoepel, de 251 met een Franse tankkoepel
Van de kleinere HalbkettenFahrzeuge, de 250-serie bestaan eveneens een aantal vragen. Heeft de 250/4 werkelijk bestaan? Op Papier of prototype?
Verder waren er diverse veldconversies zoals in Belgrado staat de 250 met PaK38
Wie heeft daar duidelijke foto's van de bevestiging van het kanon?
250 met Hotchkiss-PaK, de 250 met verhoogd dak. Ook voor andere ombouwen is Alfred op zoek naar tekeningen foto's e.d. De fotokosten worden door hem vergoed, evenals de copiekosten.

Kees van Meel, [redacted] koopt regelmatig in Engeland 1:76 kits van de volgende merken: Cromwell, Hinchliffe, Milicast, Fent-o-res, Warzone, Gra-model enz. Er zijn + 250 stuks verschillende modellen in kunsthars, wit metaal of polyurethaan. Bij voldoende belangstelling wil hij een centraal besteladres opzetten om door de grotere omvang van de bestelling de prijs en de porto te drukken.
Hij is op zoek naar korrekt beschilderde en gemerkt 1:72 modellen PzKpW V, 1:76: PzKpW IV, Stug III, Stug IV, alles Europa 1944-1945. conversies op 38D-basis Waffenträger/Jagdpanzer 1:76; Engelse voertuigen: A33, A30 SP, A38, Late carriers, Coventry arm Car 1:76.
Biedt in ruil aan: 1:76 kits, ongebouwde 1:48 Bandai kits en oudere 1:35 kits

VAN DE LEDEN

NIEUWE MODELLEN VAN RECENTE VOERTUIGEN.

Begin dit jaar verscheen Esci op de markt met enkele moderne NAVO en WP tanks. Het betrof hier o.a. de M1A1 Abrams, de Leopard IIA3, de T-72 en de T-74 (=T-72M). Hoewel ik nog niet alle modellen gebouwd heb, wil ik jullie toch mijn indrukken geven teneinde mogelijke teleurstellingen te voorkomen. Niet voor niets bracht ESCI modellen uit die onderling slechts in geringe mate verschillen. Bij het vergelijken van de gietramen valt direct op dat de dozen inhoudelijk maar op een klein aantal onderdelen verschillen, hetgeen voor de fabrikant uiteraard economische voordelen oplevert.

De algemene kwaliteit en detaillering van de onderdelen haalt het helaas niet bij de van Tamiya en meestal ook nietbij die van Italeri. Vooral dat laatste is opmerkelijk, want zowel ESCI als Italeri liggen in dezelfde prijsklasse: Esci is zo mogelijk nog iets duurder. De adviesprijs van de modellen ligt op f39,95 maar bij Volgers modelbouw in Harderwijk betaalt een TWENOT-lid slechts f32,50. Vergeleken met de Tamiya-kits betekent dit een verschil van + f20,- maar daar is de kwaliteit helaas ook naar: De decals zijn summier gehouden en er is geen enkel bemanningslid bijgevoegd. Iets nieuws bij de ESCI-kits vormen de afzonderlijke schakels van de tracks; een realistisch aandoende rupsband is het resultaat. De aparte schakels dienen echter vóór het assembleren volledig te worden geschilderd, wat bij het lijmen rondom de loopwielen weer lelijke lijmvlekken oplevert. Tot zover de algemene zaken, laat ik verder een korte beschrijving geven van elk model.

T-72. Wat opvalt zijn de kleine afmetingen van de tank in vergelijking tot b.v. de Abrams. De oppervlakte van de romp en toren zijn redelijk gedetailleerd. De finesses, zoals de lasnaden, bekabeling en canvasriemen zijn te strak uitgevoerd. De voorzijde van de romp waaraan de bevestigingspunten van de mijnenploegen en het dozerblad zitten is slecht gevormd evenals de sleepkabels. Zelf maken dus! De bekabeling van schijnwerpers en zoeklicht kan het beste nagemaakt worden van dun soldeerdraad.

T-74(=T-72M) Dit model is voor 95% gelijk aan de T-72, met dien verstande dat twee goed gelukte side-skirts t.b.v. extra bepantsering en een aantal externe rookgranaatwerpers zijn bijgevoegd. De stereoscopische afstandsmeter is vervangen door een laserafstandsmeter.

Als suggestie zou ik willen zeggen dat de "Russian Tank Crew" van Verlinden geen overbodige luxe is om deze modellen wat tot leven te brengen. Overigens komt Italeri in de loop van 1989 uit met een model van de T-72M (=T72 M1986). Dit model vormt het nieuwste type van de T-72 serie, voorzien van o.a. "Dolly Parton"pantser op het torenfront en anti-neutronen pantser op het torendak.

De M1A1 Abrams. Dit model is afgeleid van ESCI's M1 Abrams en deze versie is voorzien van een 120mm kanon en een verlengde korf aan de achterzijde van de koepel. De kwaliteit van de details is wederom wat minder dan die van Tamiya, vooral de ronde gietafdrukken op iedere losse trackschakel vond ik storend.

Het 120mm kanon heb ik vervangen door het betere exemplaar van Italeri's Leopard II. Helaas klopt van de verlegde korf ook bitter weinig. Een nauwkeuriger bestudering van recente foto's leert ook dat de gereedschapskist aan de linkerzijde van de toren een stuk langer geworden is, hetgeen Esci verzuimd heeft te veranderen t.o.v. de M1 versie. Tenslotte kunnen de uitlaatroosters aan de achterzijde van de romp beter vervangen worden door het exemplaar van Tamiya, omdat dit veel beter gedetailleerd is.

LEOPARD II A3 Een ogenschijnlijk interessante bouwdoos van - eindelijk eens - een Nederlands voertuig! Inderdaad zijn de mitrailleurs MAG en de rookgranaatwerpers bijgevoegd, evenals een leuke set decals. Maar voor wat betreft de afwerking laat Escie weer aardig wat steken vallen!

-a De reserve-track spikes op de voorzijde van het romppantser zijn gemakshalve maar weggelaten.

-b De loopwielen tonen geen overgang tussen rubber en metaal, wat dus een moeilijke schilderklus oplevert.

-c Het toppunt van ellend c.q. onkunde wordt echter gevormd door de twee grote ronde inlaatopeningen van de motorcooling. Bekijk hiervoor het Italeri model, deze is wat dat betreft correct uitgevoerd.

Conclusie: De 4 Esci-kits zijn voor hun geld niet echt duur te noemen, maar de echte fijnproevers en modificatieverslaafden kunnen er beter niet aan beginnen. Er moet mijns inziens teveel aan verbeterd worden om deze kits op een acceptabel niveau te brengen.

Als ik alles van tevoren geweten had zou ik voor wat betreft de M1A1 Abrams en de Leo II zeker het originele Tamiya en Italeri model gemodificeerd hebben. Zolang er geen alternatief is voor de T-72, is dit model helaas de enige keus.

In het volgende nummer van De Tank hoop ik het één en ander te kunnen vertellen over de vloedgolf van Hummer-varianten die ons in de nabije toekomst gaat overspoelen en over de LAV 8X8 de Esci gaat uitbrengen.

Gert Mons.

AGENDA

19 augustus regio Noord-Holland. Bijeenkomst.

26 augustus open dag KL Dumoulin-kazerne Soesterberg/Amersfoort
De nadruk ligt hier op de T.D.

16 t/m 23 september herdenking operatie Market Garden, Arnhem.

30 september KLu open dag Vliegbasis Volkel.

7 oktober TWENOT Bijeenkomst.

21 oktober regio Noord-Holland. Bijeenkomst.

28 oktober regio noord: Modelbouwwedstrijd Sneek: Het voertuig in gebruik.

9 december regio Noord-Holland. Bijeenkomst.

TWENOT-PUZZEL

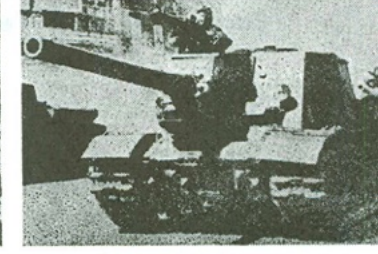
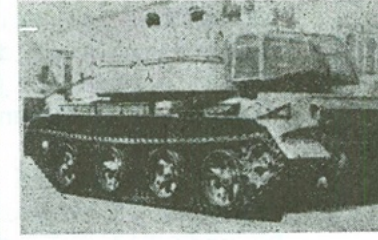
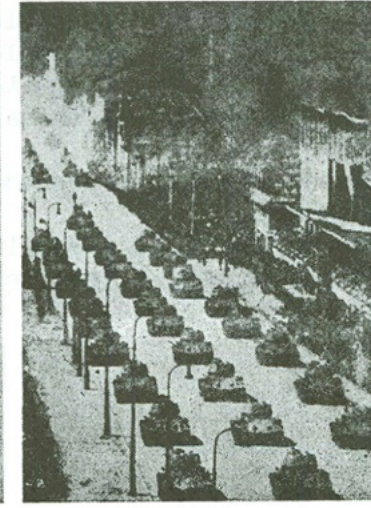
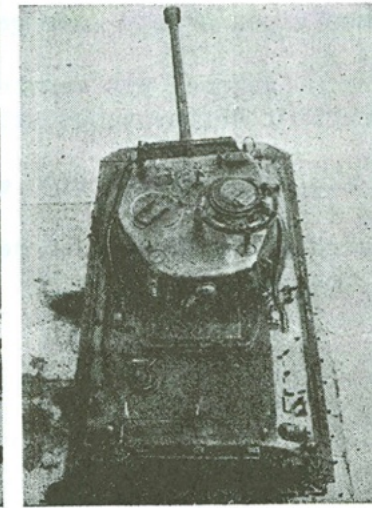
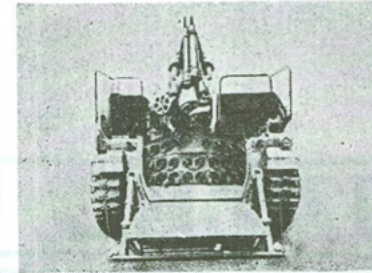
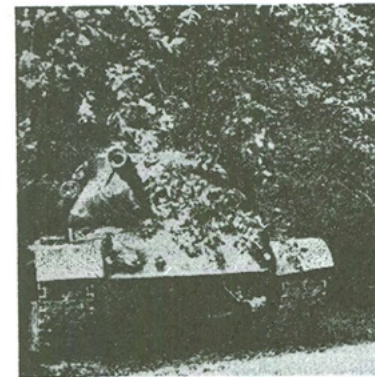
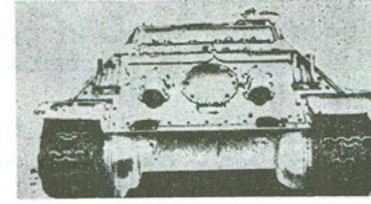
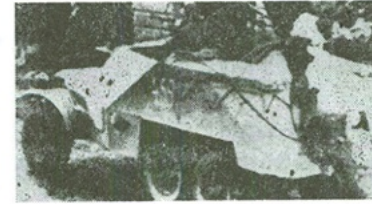
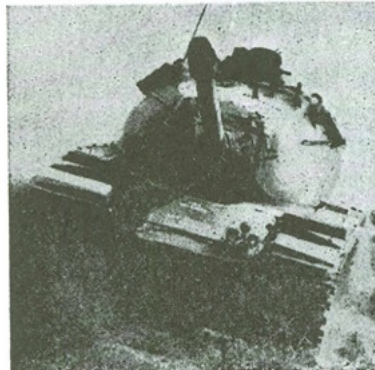
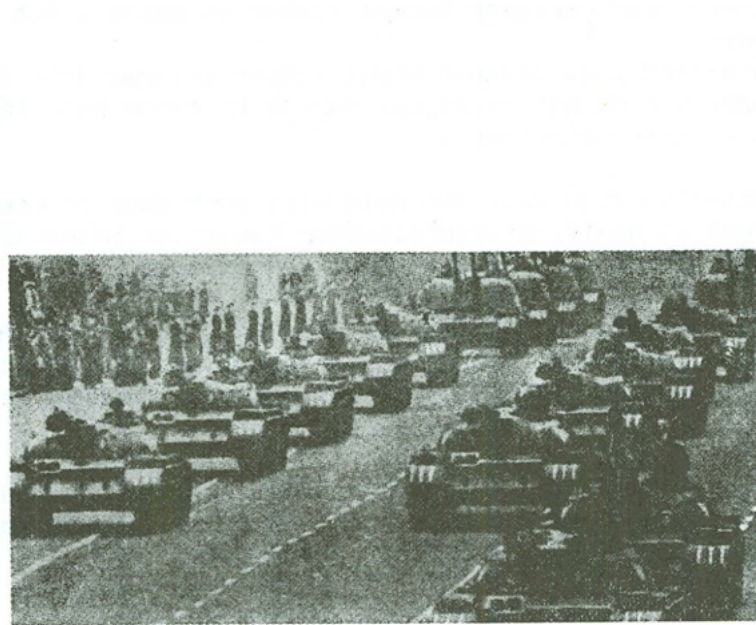
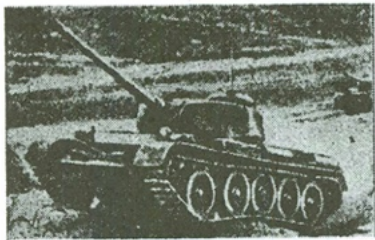
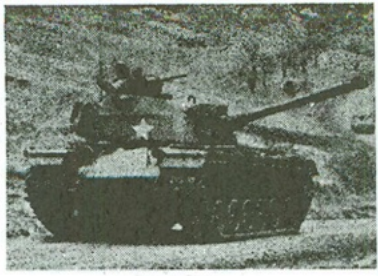
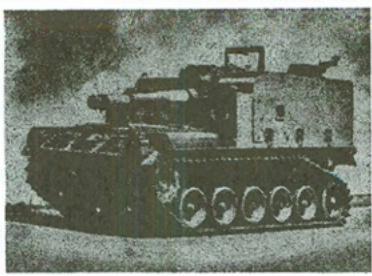
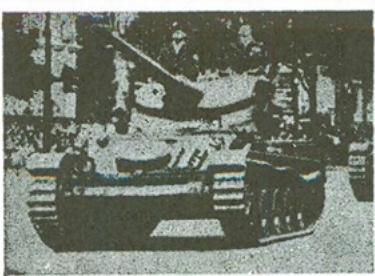
In verband met enig organisatorische problemen vindt U deze keer geen ladderstand voor de oplossing van de puzzel.

In het archief zijn een aantal fotoplanten terecht gekomen uit vervlogen tijden. Veel Amerikaans en Russisch materiaal en natuurlijk Britse tanks uit de Koude Oorlog periode.

Voor de clubleden die de naoorlogse periode als hobby hebben ligt er een verzameling om te watertanden.

De redactie zal proberen deze foto's regelmatig af te drukken in het blad.

Probeert U eens te kijken hoever U komt met deze puzzel.

Kleinschalig nieuws

Onder deze titel hoop ik in de toekomst met enige regelmaat de liefhebbers van 1:87, 1:76 en 1:72 modellen op de hoogte te brengen van nieuwtjes en geruchten uit de modelbouw wereld. Informatie wordt betrokken uit de blaadjes welke de Twenot ontvangt, eigen en gehoorde ervaringen en uit rechtstreekse contacten welke er bestaan met leveranciers.

Primeur: De Twenot levert gedetailleerde wapen en uitrustingssets (alleen voor leden) op schaal 1:72!

De firma Preiser uit W.Duitsland levert deze gave gedetailleerde spuitgietraampjes normaal alleen bij het pakket "Deutsche fallschirmjäger" wat echter zeer weinig in de winkels wordt aangetroffen. Bijgaand een (vaag)plaatje, vergroot, waarop staat wat er wordt geleverd.

De verkoopprijs zal f 2,50 per setje zijn en zodra de levering is verricht zullen jullie op de bijeenkomsten je arsenaal aan duitse wapens kunnen aanvullen voor een symbolisch bedrag.

Waarschuwing: Kit PK 176 Char B 1 bis en Renault FT 17 van Machbox zou "uit de collectie" worden genomen. Het is een gerucht maar een gewaarschuwd mens telt voor twee!

Verdrietig: Alby modellen uit Frankrijk zijn, hoewel duur, de mooiste op resin-kit gebied. Helaas levert Alain Lafargue zeer slecht uit de laatste tijd, misschien omdat zijn 1/35 modellen (even mooi!) per verkoop méér opbrengen?

Toch heeft hij nieuwe modellen aangekondigd: Mercedes LKW MB 4500 S, zelfde met einheitsfahrerhaus, zelfde, maar als maultier met PZKW II loopwerk, LKW 701 Mercedes (licentiebouw opel blitz), Opel blitz bus, tankauto, Opel blitz en 2 cm flak 38, alsmede 700 gal. tank opbouw voor Hasegawa's GMC.

Wie toch wil proberen te bestellen: zijn nieuwe adres luidt:

AL-BY Miniatures
Boîte Postale 34
F 82400 Valence D'Agen
France

Nieuwe leverancier: Model Transport
18 Bevan Way
Aylesham Nr Canterbury
Kent CT3-3DN
U.K.

Deze firma leverde al 1/87 modellen maar komt ook uit met een tweetal 1/76 kits:

- conversion kit for Machbox KFZ II 3 ton Half-Truck to KLK 16. (Dit is een gesloten vrachtwagen opbouw) £ 2,95 p/st.
- Henschel 33 D1 Truck £ 5,50 p/st (complete kit) Post kost 25% extra, waard om te proberen!

Airfix terug?: Zeker in de vorm van kopieën zijn er een aantal kits gesignaleerd in japanse en chinese katalogi: het merk heet nu "Hobby" en zou ook in Frankrijk te koop zijn.

Even smullen: recovery set, emergency set, bofors + tractor, LCM II + sherman, matador

Uit andere bron verneem ik dat uit Frankrijk onder het enige echte merk "opnieuw" verschijnen:

Matador + Gun, 25 PNDR + Quad, Lee Grant, Bofors + tractor en 75 mm pak + Opel Blitz.

We wachten af en hopen dat we snel deze prima modellen weer in de

winkels zien. Wie geeft een signaal of tip?

Engeland: Inmiddels is wel duidelijk dat de levering van resin en tin kits in Engeland voor modelbouwers in kleine schaal zeer goed geregeld is door vele leveranciers.

Eerder importeerden we eens wat kits van Milicast-Glasgow en deze heeft nu een GMC otter(!) SDKFZ 253 + anh., SU 76i, M8 Greyhound etc. Tijd om weer eens import actie op touw te zetten, na (gedwongen) rustperiode.

Wie van de leden doet hieraan mee? SVP een zelfgeadresseerde gefrankeerde envelop naar schrijver dezes en ik retourneer de laatste lijst van goodies voor je bestelling.

Aangezien "de Tank" ook door anderen gevuld dient te worden zal de rest moeten wachten op de volgende keer.

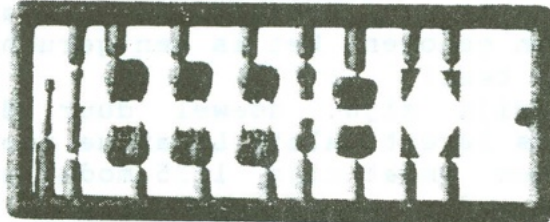
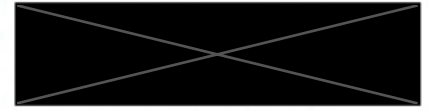
Een ding wil ik nog verklappen: hoe graag zouden we niet die plastic tracks van Esci "los" bestellen voor onze oude modellen?

De Twenot belt, schrijft en praat

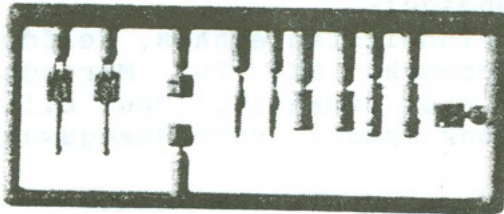
Wie weet? Tot de volgende keer

Der Packung 4516 liegen Waffen und Ausrüstungsgegenstände zur Ergänzung der Figuren bei.

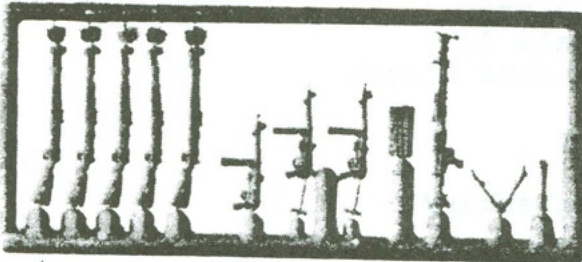
P.M.A. van Kempen

PISTOL HOLSTER 4x
BLOOD ZAK 8x
VELD FLES 2x
RESERVE LOOP MG 1x
STEEL HANDGRANAAT.

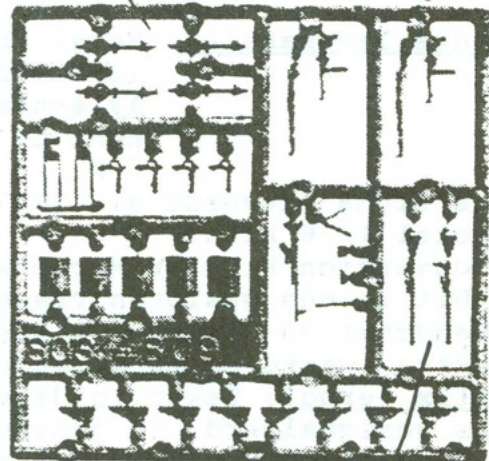

CAPE ROL 2x
GASMASKER B45 2x
BAJONET 2x
PIONIERS SCHOP 2x
ETENS BLIK 2x
KAARTTAS 1x

BIJANSTOF POMP (4x)

KAR 98K (2x)
MP 40 (2x)

KAR 98K.
5x

MP 40
SCHLISSER
3x (DIV)

MG 42
TWEËPoot - in
- uit
MUNI. KIST.

(2x) PANLER FAUST 43
(1x) FALLSCHIRMJAGER
GEWEHR 43
+ MAGALYN, BAJONET, ETC!

Die bouwers van militaire voertuigen onder ons die hun modellen graag van extra details voorzien hebben de laatste tijd niet te klagen gehad over het aanbod aan conversie- en de super detailleringsssetjes. Langzamerhand komen ook de produkten uit Amerika voor de Europese modelbouwer ter beschikking. De hobby wordt hoe langer hoe interessanter.

Deze keer wil ik de aandacht vestigen op de produkten van de Amerikaanse firma " On The Mark Models " uit Louisville, Colorado. Deze firma produceert setjes met foto-geetste onderdelen voor degene die een bestaande bouwdoos nog wil verfijnen. Was je dan in het verleden nog aangewezen op je kunde in het hanteren van plastic sheet, sinds het verschijnen van zulke geetste sets zijn de mogelijkheden om een realistisch model te maken alleen maar toegenomen.

On The Mark Models levert sets in de schaal 1 : 35 voor militaire voertuigen uit de periode van de Tweede Wereldoorlog en voor moderne voertuigen. Tot nu toe zijn er sets voor de volgende voertuigen; M4 Sherman I (WWII), T-34, KV-I/KV-II, Challenger, Leopard 2, PzKpfw I & II, PzKpfw III, T-54/T-55, M4 Sherman II (Postwar), Chieftain, M24 Chaffee, Somua S-35, PzKpfw IV, BTR-60, H-35 & R-35, H-35 & R-35 Trench Skid, BRDM-2. De sets bevatten onderdelen die bij de bouwdoos ontbreken en onderdelen ter vervanging van aanwezige, doch te simplistisch weergegeven gedeelten. Daarnaast zijn er nog sets met loopvoeringen om getrokken lopen te maken en roosters in ruitvorm. Bij iedere set zit een uitgebreide beschrijving hoe men de onderdelen moet aanbrengen. Alleen is enige kennis met het origineel vereist daar men wel aangeeft waar de onderdelen thuishoren doch niet aangeeft waar die plaats op het model zelf te vinden is. Doch ervan uitgaande dat de beginner zich nog niet aan zulke projecten zal wagen zal dit wel geen probleem zijn.

De produkten van On The Mark Models waren tot voor kort alleen te verkrijgen via de firma's E.D. Models in Glasgow, Engeland en Peddinghaus in Hemer, West-Duitsland. De firma Wenstedt Aviation in Eindhoven heeft ze nu ook in haar assortiment opgenomen. En daar kunnen we heel blij mee zijn. Niet alleen vergemakkelijkt dit het bestellen ervan. Ook de prijsverschillen zijn aanzienlijk. De firma E.D. Models viel al gelijk uit de boot toen ik hun prijslijst kreeg. Men had hier de oorspronkelijke lijst genomen en de \$ teken vervangen door het Pond teken. Bij Peddinghaus zag het er al iets beter uit. Hier waren de prijzen omgerekend in Duitse Marken. De prijslijst van de firma Wenstedt ziet er echter het beste uit. Met uitzondering van het setje voor de Leopard 2 (de meest omvangrijke en dus ook duurste set) liggen alle prijzen tussen de 5 en 10 gulden lager als bij Peddinghaus. En dan heb ik nog niet eens het koersverschil meegetrekt.

Diegenen die interesse hebben in de produkten van On The Mark Models kunnen contact opnemen met: Wenstedt Aviation
 Argentanlaan 13
 5627 EW Eindhoven
 Tel. 040 - 481430

Rest mij nog te vermelden dat men vanuit Amerika aangekondigt heeft bezig te zijn met sets voor de M3/M5 Stuart, M7 Priest, Type 97 Chi-Ha, Panther, Tiger I & II, M1/M1A1 Abrams, M113/M577, M109, LVTP-7 en erover denkt om in de toekomst ook in de schalen 1 : 48 en 1 : 72 bezig te gaan zijn en het terrein ook uit te breiden naar accessoires voor vliegtuigen, schepen en auto's. Laten wij onze borst dus maar nat maken.

Theo Naus

Goed nieuws voor diegenen onder ons die graag figuren aanpassen aan hun eigen behoeften. De firma 'Cheshire Volunteer' uit Engeland is voor figurenbouwers al enige tijd een begrip. De firma maakt metalen figuren in de schaal 1 : 35 van een behoorlijke kwaliteit. De figuren zijn meestal gemaakt met een bepaald thema als uitgangspunt. Tot nu toe zijn er figuren verschenen in de themagroepen The Arnhem Set, Vietnam, The Foreign Legion, The Grenada set, The Multi-National Force (Beirut 1983), The Pacific War, The British Army WW II, The British Army in the '80s en The Royal Navy in WW II. Deze figuren zijn via de betere modelbouwzaken te verkrijgen.

Onlangs kondigde 'Cheshire Volunteer' in een advertentie in het tijdschrift Military Modelling aan te willen beginnen met een onderdelenservice. Vooropgesteld dat er voldoende animo voor zou zijn. En die bleek er te zijn. De losse onderdelen zouden alleen rechtstreeks in Engeland te bestellen zijn. Bij deze onderdelenservice handelt het zich voornamelijk om de volgende items. De armen van de figuren, eventueel met een wapen in de hand, de wapens apart, de hoofden van de figuren en kleine spullen zoals pukkels, veldflessen e.d.. De prijzen variëren van 20p tot 65p. Men vraagt een minimumorder van 5 pond en voor de portokosten berekent men 20 % extra. Diegenen die interesse hebben kunnen een bestellijst aanvragen bij:

Cheshire Volunteer
2 Brookside Road
Frodsham
Cheshire WA6 7BL
Engeland

Eventueel is het ook mogelijk via ondergetekende een verzamelorder te plaatsen indien men zelf iets wil bestellen doch niet boven de 5 pond komt.

Theo Naus

MIL. KITS VAN: TAMIYA - ITALERI -
AIRFIX - REVELL - ESCI - ROCO 1:87 -
MAAG 1:43 EN 1:50 - SOLIDO - REX -
ELIGOR - BRITAIN - VERLINDEN PROD.

Speelgoed Otten

MINIATUUR-AUTO SPECIALIST

J. HUIZINGALAAN 204 AMSTERDAM 020-150221

1005 JK

SOFT.SKIN

Johan H. Groen

Lkw. 0,25t. gl. (4x4) „Munga“ Auto-Union/DKW, F91/4.

Bij de oprichting van de Bundeswehr, in 1956, bestond er zeer veel behoefte aan nieuwe terreinvoertuigen.

Voor de kwart-tons klasse werden prototypes gebouwd door; Porsche (typ. 597, met een 4 cyl. luchtgekoelde motor), Goliath (typ.31 met een 2 cyl. met brandstofinspuiting) en Auto-Union met het typ.91.

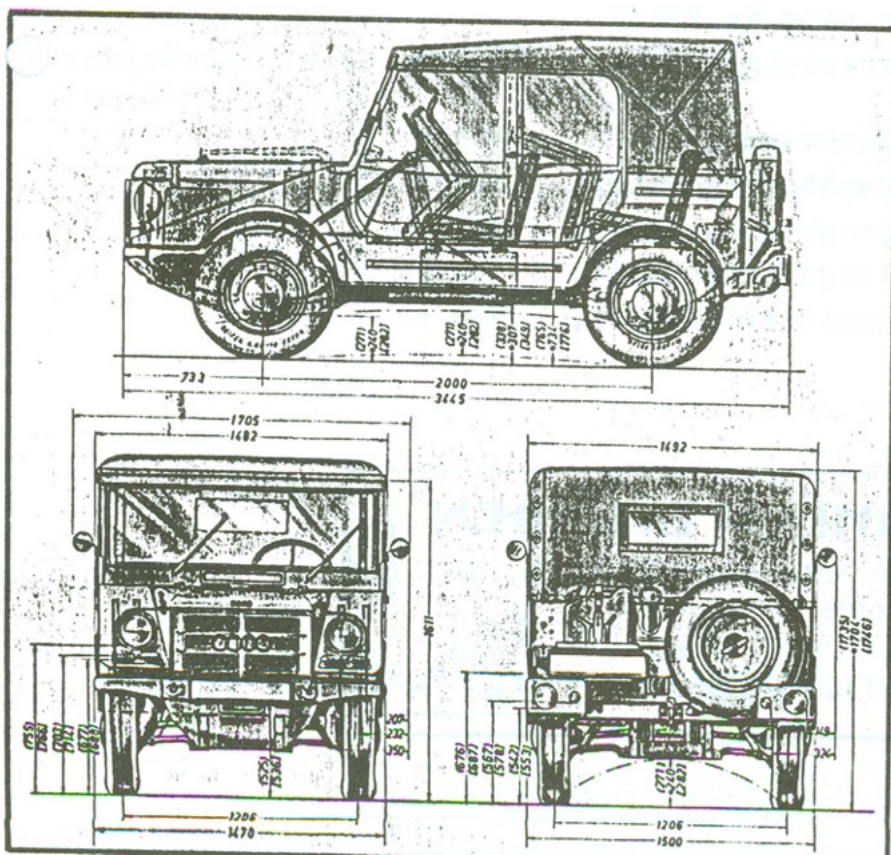
Het laatste voertuig werd na intensieve test en beproevingen gekozen voor de serie produktie. Tussen 1958 en 1968 werden er 55.000 exemplaren van de "MUNGA" (Mehrzweck Universal Geländewagen mit Allradantrieb) geproduceerd.

Er zijn drie basis uitvoeringen gebouwd nl. de F91/4, de F91/6 en de F91/8. Het laatste cijfer geeft het aantal zitplaatsen in het voertuig aan. De F91/4 en F91/6 zijn 3.45mtr. lang, de F91/8 is 3,59mtr. lang. Uitwendig is het verschil herkenbaar aan het aantal deuren in de zijwand. De F91/4 heeft twee deuren aan iedere kant, terwijl de F91/6 en /8 slechts een deur per kant hebben. Ook de plaatsing van het reserve wiel verschilde, deze zit bij de F91/8 niet achterop maar op de rechterzijwand boven het achterwiel gemonteerd. In de F91/4 zijn de zitplaatsen allen in de rijrichting geplaatst, maar in de /6 en/8 uitvoering zijn de zitplaatsen achterin in de dwarsrichting. Van de F91/8 uitvoering zijn in het Duitse leger ook Ambulance uitvoeringen in gebruik geweest. Voor zo ver mij bekend, heeft het Nederlandse

leger alleen gebruik van de F91/4 gemaakt.

Het voertuig was voorzien van permanente vierwiel-aandrijving, en werd aangedreven door een drie-cilinder benzinemotor van 980-CC. Deze leverde 44pk bij 4250 t/min. en zorgde voor een maximum snelheid van 90 Km/u.

De "Munga" had onafhankelijke wielophanging, dus geen starre assen. De wagen was voorzien van twee dwars geplaatste bladveren, één boven elk wielstel. Aan de onderzijde

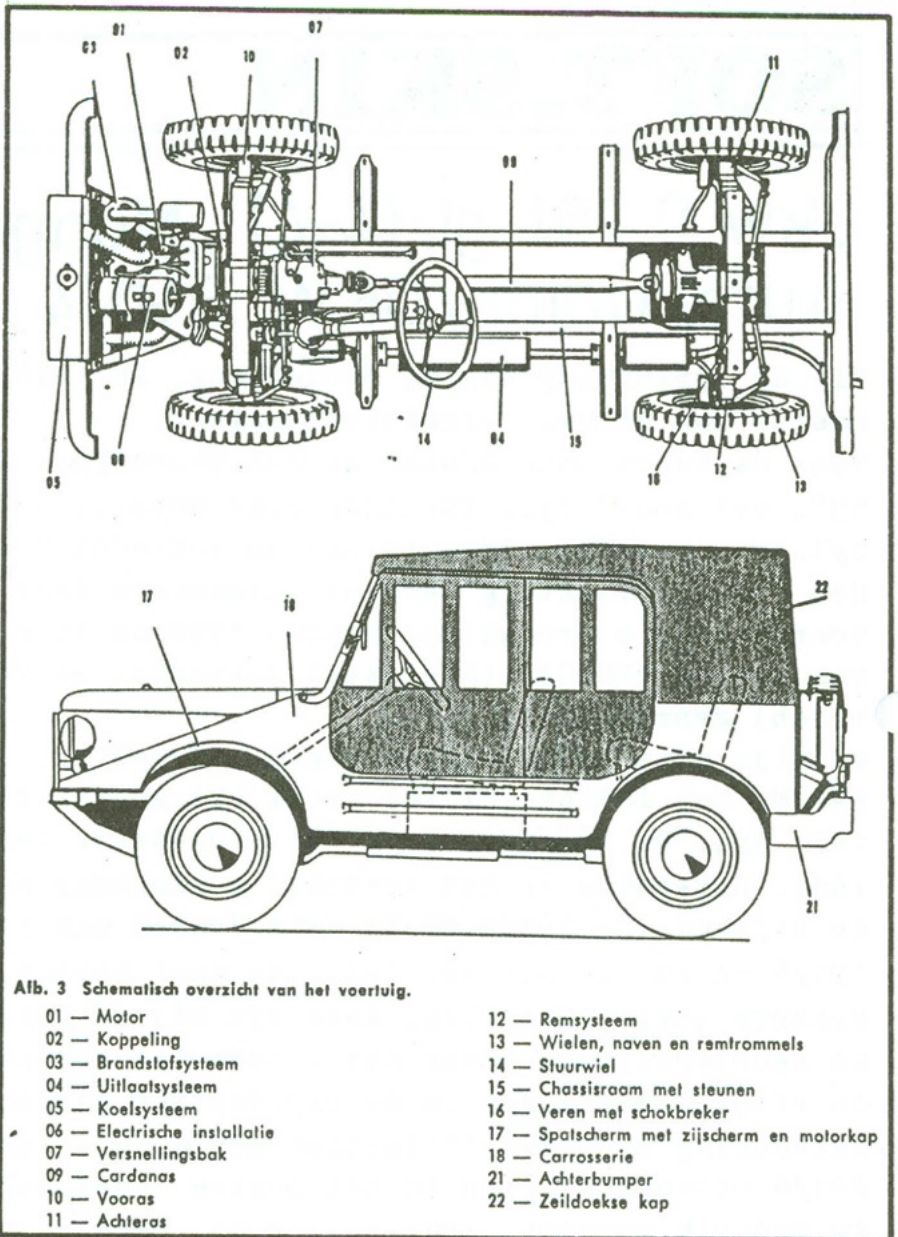
bevond zich bij elk wiel een driehoekige gelijde-arm.

Het voertuig heeft goed voldaan, ikzelf heb er goede herinneringen aan al kon hij de vergelijking met de M38A1 "Nekaf" jeep niet doorstaan. Vooral in het terrein was de "Nekaf" zijn meerdere, al had de "Munga" voor de jongens vooral in de winter het voordeel van een redelijke kachel. De geheel open, stalen carrosserie heeft een neerklapbare voorruit, en kan door middel van een kanfas huid, met uitneembare deuren geheel dicht gemaakt worden.

Het chassis is opgebouwd uit gesloten kokers en dwarsdraggers.

Technische gegevens; gelden voor de F91/4

lengte, 3,45mtr.
 breedte, 1,70mtr.
 hoogte, 1,73mtr.
 wielbasis, 2,00mtr.
 wielspoor, 1.206mtr.
 draaicirkel, 6,25mtr.
 vrij ruimte, 0.24mtr.
 klim/daalhoek, 60%

Alb. 3 Schematisch overzicht van het voertuig.

01 — Motor	12 — Remsysteem
02 — Koppeling	13 — Wielen, naven en remtrommels
03 — Brandstofsysteem	14 — Stuurwiel
04 — Uitlaatsysteem	15 — Chassisraam met steunen
05 — Koelsysteem	16 — Veren met schokbreker
06 — Electriche installatie	17 — Spatscherm met zijscherm en motorkap
07 — Versnellingsbak	18 — Carrosserie
09 — Cardanas	21 — Achterbumper
10 — Vooras	22 — Zeildoekse kap
11 — Achteras	

voertuiggewicht,	1245kg. (Inc. bestuurder met uitrusting)
laadvermogen,	375kg.
aanhangergewicht,	500kg.
hoogste snelheid,	90km/u
laagste snelheid,	3km/u
gemiddeld bereik,	300 km.

JOHAN H. GROEN

mil. voert. modellen 1:35, 1:87
 Zeisteroever 48
 3704 GB Zeist
 03404-61663

TERNEUZER TANKPUZZEL.

Fred Vos.

In "Mei '40", het derde deel van de, als standaardwerk gebrachte, serie van prof. dr. L. de Jong, komt een foto voor- volgens mijn aantekeningen foto 146 voor blz 445 van de populaire editie- waarop staat afgebeeld een rijtje PzKpfW II tanks met aanhangwagentjes. De foto is voorzien van het onderschrijf: "Duitse tanks in Terneuzen."

Dezelfde opname bevindt zich, minder duidelijk afgedrukt, als foto 105 met het onderschrijf "Duitse troepen in Terneuzen." in het door Hans Bredewold en Jacob Zwaan samengestelde boek "1940 De Meioorlog. De Duitse Pinksterveldtocht tegen Nederland in beeld.", Buijten & Schipperheijn/Repro Holland, Amsterdam/Alphen a.d. Rijn, 1975.

De foto hoort thuis in het archief van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (het RVO of -om de naderhand in zwang gekomen afkorting te gebruiken- het RIOD); volgens opgave van De Jong is hij afkomstig van dr. A.W.Brons, Ermelo, volgens opgave van Bredewold/Zwaan is hij afkomstig van A.Brons Terneuzen...

De foto is in beide boeken geplaatst omdat werd aangenomen dat hij in de meidagen gemaakt is. Twijfel is daarbij niet ontstaan, geen moment heeft men gedacht dat de foto misschien wel eens geen meidagenopname zou kunnen zijn. Ik vroeg mij echter af zodra ik de foto zag (in "Mei '40") of hij niet uit een latere periode stamde.

-1. Voor zover ik wist zijn er geen tanks van de 9e of een andere Duitse pantserdivisie naar en in Zeeuws-Vlaanderen opgerukt. Daar valt tegen in te brengen dat het in dit geval misschien PzKpfW II's betroffen van een verkennings- of ondersteuningseenheid van een of ander infanterie- of cavalerie onderdeel.

-2. Ik had het idee dat de aanhangwagentjes van Franse origine waren; konden die als buitgemaakt materiaal al in de meidagen achter Pz II's in Zeeuw-Vlaanderen rijden?

-3. De meidagenoorlog heeft in Zeeland langer geduurd dan in de overige provincies, het langst in westelijk Zeeuws-Vlaanderen. Vrijdag 10 mei 1940 begon de oorlog+

Dinsdag 14 mei wordt om 19.00uur++ bekend dat de wapens moeten worden neergelegd met uitzondering van Zeeland, daar wordt de strijd nog voortgezet.

Woensdag 15 mei ondertekening van de capitulatie-overeenkomst.

15-18 mei vergeefse strijd in Zeeland.+++

24 mei Terneuzen door de Duitsers bezet.++++

Het bevreedde mij dat de bomen op de foto nog niet in bloei stonden, maar ik achtte het mogelijk dat dit het gevolg van de lange, strenge winter van 1939/40 kon zijn; was het mogelijk?

Jaarlijkse controle leerde mij dat bomen als op de foto half mei in Zeeuw-Vlaanderen, ook na een strenge winter in bloei hadden moeten staan en zeker op 24 mei toen de Duitse troepen Terneuzen binnentrokken.

De kale bomen vormden voor mij het doorslaggevende bewijs dat de foto niet in mei 1940 gemaakt kon zijn, maar tijdens het winterhalfjaar was gemaakt.

Dat de militairen op de foto lange winterjassen droegen heeft niet aan mijn twijfel bijgedragen, ik wist namelijk dat het in mei 's morgens vroeg -ook bij mooi weer- behoorlijk koud kan zijn. Bovendien heb ik op 13 of 14 mei genomen foto's gezien van tanks van de 9e Panzer Division op de snelverkeersweg tussen Moerdijk en Rotterdam met militairen in winterjas erbij en ook

foto's van mariniers met hun winterjas aan, die aldus gekleed 's ochtends vroeg op 13 mei bij de Rotterdamse Maasbruggen in de aanval gingen en zich op 14 mei zo overgaven. (Zie Bredewold/Zwaan foto 76.) +++++

De vraag is nu gedurende welk winterhalfjaar de foto is gemaakt en of het antwoord daarop kan worden teruggebracht tot een kortere periode: maand, week of dag.

In het door J.L. Platteeuw samengestelde boekwerk: "Vijf woelige jaren 1940-1945. Gebeurtenissen uit de Tweede Wereldoorlog van Hoek, Sluiskil, Terneuzen en Zaamslag.", Uitgave drukkerij/boekhandel Van Aken Terneuzen, 1e druk 1972, 2e druk 1983, trof ik tussen blz 80 en 81 fotopagina's aan met onder andere drie foto's van Duitse tanks.

Foto 1 toont twee Pz II's met Christie loopwerk, onderschrift: "Een Duitse tank bij de "hoge brug" tegenover het postkantoor." Datering en plaatsnaam ontbreekt. Op de foto zijn bomen met weinig en met nog vrij veel bladeren te zien. Herfst 1940? Het zou kunnen.

Aan deze foto gaat een opname vooraf met aangetreden militairen van het Duitse leger in Feldgrau en in het zwarte uniform van het pantserwapen met kortere laarzen (Stiefels) dan die van hun in veldgrijs gestoken wapenbroeders. De tankfoto wordt gevolgd door een tweede opname van aangetreden militairen in velgrijze en zwarte tenue, maar bij deze laatste foto wordt vermeld dat het hier een appel van pantsertroepen te Zaamslag winter '40/'41 betreft.

Op blz. 41 las ik in de onder het jaar 1940 vallende tekst dat op 22 oktober praktische alle, in de stad Terneuzen gelegerde, militairen vertrokken, maar dat het niet lang duurde of ze waren door anderen vervangen. Ook in Zaamslag werd het bedrijvig met o.a. zo'n 40 tanks die binnen kwamen rollen. Eind 1940 werden ze daar gestald in inmiddels gebouwde grote barakken. Deze ongewenste visite bleef tot na de jaarwisseling. In de tekst over 1941 heb ik niets over dit vertrek kunnen vinden.

Tankfoto 2 toont twee buitgemaakte Engelse tanks in Duitse dienst "op het plein te Zaamslag - maart 1942". De tweede tank is slecht te zien, daar de takken van een kale boom het zicht erop belemmeren. Beide tanks zijn van het type A 13 Cruisertank MKIV (Christie loopwerk met 4 loopwielen en een bijna Covenanter/Crusader toren waarop een hoge, pillendoosvormige commandokoepel of cupola).

Tankfoto 3 "Duitse tank in de Axelsestraat te Zaamslag - maart 1942": een Duitse Pz II, evenals die van tankfoto 1, voorzien van Christie loopwerk en een toren met een naar voren opengaand, rechthoekig luik, dat geopend ongeveer 45 graden naar voren helt. Er achter een aanhangwagen van hetzelfde model als die achter de Pz II's in "Mei '40" van De Jong en het boek van Bredewold/Zwaan. In de tekst over 1941 en 1942, die de gebeurtenissen in die jaren naar tijdsorde gerangschikt beschrijft, heb ik over aankomst, verblijf en/of vertrek van de op tankfoto 2 en 3 afgebeelde tanks niets kunnen vinden.

De foto waar het artikel om draait, zou zowel in de winter '40/'41 als in de winter '41/'42 gemaakt kunnen zijn. De daarop afgebeelde tanks behoren waarschijnlijk met die van de foto's in het boek van platteeuw tot een opleidingsbataljon. De aanhangwagens ondersteunen dat denkbeeld, want de toepassing daarvan wijst er op dat lange marsen werden gemaakt, mogelijk als voorbereiding op het frontgebeuren; normaal zouden de tanks zijn

verplaatst door ze te vervoeren op vrachtauto's of diepladers of per spoor.

Uit de op de RIOD-foto afgebeelde 4X4 (?) luchtafweerwagen met dubbelmitrailleur blijkt dat colonneluchtbescherming - Truppen luftschutz - aanwezig was.

De op de foto zichtbare twee Pz II gevechtstanks behoren zover ik kan nagaan tot de uitvoering A, B of C uitgebracht in 1937-1940. Daar waren kleine aantallen van de Pz II, verschenen in 1935 en '36, aan voorafgegaan: de a1, a2, a3 en b met draagbalk loopwerk en vervolgens de c die als eerste het Pz II standaard loopwerk had met 5 aan bladveren opgehangen loopwielen en 4 geleiderollen. De a t/m c waren voorzien van een gebogen frontplaat, de daarna uitgekomen versies hadden een hoekige voorkant van gelaste platen. De uitvoeringen D en E waren uitgerust met een Christie loopwerk en kwamen in 1938 in dienst bij de pantserafdelingen van de lichte divisies van de cavalerie. Winter 1941/42 werd de F versie in productie genomen, de J en G sloten daarop aan. Hierna volgde de uitvoering L, naderhand aangeduid als de Luchs, voorzien van een Schachtel loopwerk met 5 elkaar overlappende loopwielen - 2 buiten, 3 binnen geplaatst zonder geleiderollen.

Voor meer en uitgebreide gegevens betreffende de Pz II verwijst ik naar F.M. von Senger und Etterlin, "Die Deutsche Panzer 1926-1945" J.F. Lehmanns Verlag, München. Helaas heeft ook dit werk zijn gebreken en tekortkomingen.

(Later is bij Motorbuchverlag een betere beschrijving verschenen aan de hand van W. J. Spielberger. red).

De derde Pz II op de RIOD-foto (eveneens met aanhangwagen) is een commando Pz II of Panzerbefehlswagen en als zodanig herkenbaar aan een raamantenne, die zowel aan een railing doet denken als aan een constructie om er met een overheen te spannen dekzeil een huif van te kunnen maken. Wie gegevens zoekt over deze Pz II variëteit in "Die Deutschen Panzer" zal die niet vinden (waarmee tevens de mogelijkheid is verdwenen wellicht zo de RIOD-foto minder vaag te kunnen dateren dan tot dusver).

Wel vermeld wordt de uit de Pz I ontwikkelde kleine Panzerbefehlswagen (Kl. Pz. -Befehlswagen) Sd. Kfz. 265, waarvan diverse versies in de jaren 36/38 ontstonden. Eveneens vermeld wordt de uit de Pz III ontwikkelde groszen Panzerbefehlswagen (Pz. Bef. Wg. III) Sd. Kfz. 266, 267 en 268, waarvan de eerste in 1938 verscheen. Bij het begin van de veldtocht in mei '40 beschikten de Duitse troepen over 96 co-Pz I's en 39 co-Pz III's.

Vastgesteld kon worden dat de RIOD-foto niet in de meidagen 1940, niet op of na 24 mei is gemaakt maar in het winterhalfjaar, waarschijnlijk dat van of 1940/42 of 41/42. Een minder vage datering aangegeven bleek onmogelijk. Ontstaan en ontwikkeling van zowel de co-Pz II als de aanhangwagens van vermoedelijk Franse herkomst kon niet worden nagegaan....

VOETNOTEN.

+ "Die 9. PzDiv, die in der Nacht zum 15. 5. den erregenden Brand Rotterdams miterlebt hatte, trat zu ihrem angeordneten Propaganda marsch durch Amsterdam an, um anschliessend bei wechselnden Unterstellungen in de tweede Maihälfte durch Belgien an die Somme wieder vorgezogen zu werden, wo sie am 23. 5. 1940 in Gegend Doullens eintraf." (Oberst a. D. Dr. Carl Hans Hermann, "68 Kriegsmonate", 1975 blz. 10).

++ Het duo Bredewold/Zwaan vermeldt in een chronologisch overzicht dat de Nederlandse opperbevelhebber om 16.50 de

commandanten van zijn leger per telegram bevel geeft de strijd te staken. Plusminus 19.00 maakt het A.N.P. het capitulatiebesluit van de opperbevelhebber in de vorm van een proclamatie bekend.

Om 19.00 zal de overgave algemeen bekend worden zijn. Blijkens het stafwerk Molenaar bereikte het bericht dat de wapens moesten worden neergelegd de diverse onderdelen op een verschillend tijdstip; omstreeks 17.30 (blz. 573), om ongeveer 18.00 (blz. 741), om 19.00 (blz. 205), om 20.00 (blz. 614), ik beperk me tot deze voorbeelden.

+++ 18 Mei deelt het opperbevel van het Duitse leger mede dat in Nederland de zuivering van de Zeeuwse eilanden snel wordt voortgezet. Slechts ten oosten van Vlissingen op het eiland Walcheren werd gisteren nog gestreden. De Nederlandse commandant heeft thans de capitulatie aangeboden.

Blijkens schetskaarten in het boek van Bredewold/Zwaan bevonden zich op 22 en op 25 mei nog Belgische troepen in Zeeuws-Vlaanderen. De situatie op 26 mei is niet weergegeven. De schetskaart die de toestand op 27 mei laat zien, toont dat op die datum Zeeuws-Vlaanderen geheel in Duitse handen is. 28 mei capituleert België.

++++ Aldus Platteeuw, " Vijf woelige jaren 1940-1945."

+++++ Deze overjassen, voorzien van koperen knopen, werden naar hun kleur blauw of donkerblauw genoemd, bedoeld werd marineblauw dat bijna niet te onderscheiden is van zwart en op korte afstand reeds als zwart overkomt. De mariniers droegen ook jekkers die koperen knopen en dezelfde kleur hadden. Het optreden van de mariniers met de zwarte indruk die genoemde kledingstukken van hen maakten deden in de meidagen bij de Duitsers als aanduiding de benaming "zwarte duivels" ontstaan.

DE SHERMAN TANK IN HET NEDERLANDSE LEGER.

Direct na de bevrijding van Nederland werd een begin gemaakt met de wederoprichting van het Wapen der Cavalerie van de Koninklijke Landmacht. Op initiatief van de toenmalige majoor (later brigade generaal) der huzaren Jhr. J.J.G. Beelaerts van Blokland, werd in juni 1945 in Bergen op Zoom de PANTSERSCHOOL opgericht. Als officiële datum hiervoor werd 18 juni bepaald, de dag van de Slag bij Waterloo.

Het personeel bestond deels uit mensen van de net ontbonden Prinses Irene Brigade en deels uit mensen die uit krijgsgevangenschap waren terug gekeerd. Het materieel omvatte in eerste instantie voornamelijk pantserwagens en was afkomstig uit diverse geëllieerde dumps (Stroe, Deelen, Soesterberg, Enschede). Of dit steeds was gegaan met medeweten van de Britse en Canadese autoriteiten, wordt nergens vermeld.

In december 1945 werd de Pantsterschool overgebracht naar de Willem III kazerne te Amersfoort, waar de eskadrons pantserwagens voor dienst in Indië werden opgeleid. Op 1 juni 1946 werd de naam gewijzigd in "Cavalerieschool". Op 15 juli 1947 werd als onderdeel hiervan Proefeskadron Vechtwagens opgericht. Dit werd met Canadese Ram-II tanks (57 mm) en geleidelijk aan ook met Sherman tanks uitgerust.

Een uittreksel uit het dagboek van het Proefeskadron geeft een beeld van de instroming van het materieel:

- juli 1947: 4 Ram tanks
- sep. 1947: 4 Ram II tanks
3 Sherman tanks, M4A4 met 75 mm kanon.
- okt. 1947: 4 Ram-II tanks.
Tevens detachering van de rijschool van het Regiment Huzaren van Boreel bij het Proefeskadron Vechtwagens.
- nov. 1947: 5 Ram-II tanks.
Per 1 november 1947 wordt het Proefeskadron Vechtwagens in verband met een op handen zijnde reorganisatie van de Cavalerieschool, zelfstandig.
- aug. 1948: 1 Sherman tank, Firefly, met bulldozerblad.
3 Sherman tanks, M4A4 met 75 mm kanon.
- sep. 1948: 1 Sherman tank, Firefly
- okt. 1948: 7 Sherman tanks, Firefly
- nov. 1948: 7 Sherman tanks, Firefly
1 Sherman M32 Bergingstank.
Per 1 november 1948 wordt het Proefeskadron Vechtwagens omgedoopt tot Depot Vechtwagens.
- jan. 1949: 2 Sherman tanks, Firefly.

Aanvankelijk werd de opleiding gegeven op de Ram tanks, later werden hiervoor Sherman Firefly's gebruikt, waarvan er in 1946 reeds 57 (?) stuks overgenomen waren uit de dump te Enschede. Per 31 december 1949 waren bij het Depot Vechtwagens o.m. aanwezig 27 Ram tanks en 14 Sherman tanks.

In het begin van de jaren vijftig werden, als onderdeel van de reorganisatie van het Nederlandse leger, ook enkele tankbataljons opgericht (het 3e, 4e en 5e). De eskadrons hiervan werden uitgerust met de M4A1 en M4A1E8 76 mm. tanks, danwel met de A4A4 75 mm. tank.

Het streven was uiteraard één kaliber per eskadron.

In 1957 werd 102 Verkenningsbataljon opgericht. Dit bezat naast drie verkenningsekadrons een tankeskadron dat was uitgerust met Sherman M4A4 75 mm tanks

en een ondersteuningseskadron, uitgerust met de Sherman M4 105 mm houwtizer (zowel VVSS als HVSS).

Voorts waren bij alle cavalerie tank- en verkenningseenheden M32 en M32A1 Sherman Bergingstanks ingedeeld.

In 1951/52 ontstonden plannen om inmiddels onbruikbaar geworden Shermans als vaste anti-tankopstelling in te bouwen in een aantal verdedigingswerken, en met name in de toen in ontwikkeling zijnde IJssellinie. Deze plannen zijn echter nooit uitgevoerd.

Vanaf 1953 werden de Shermans van de tankeenheden vervangen door Centurions, en in 1958 werden de laatste Sherman tanks uit de organisatie van het Verkenningsbataljon genomen. Alleen de Sherman bergingstanks bleven nog actief. Bij de pantsergenie-eenheden werden nog Sherman dozer tanks gebruikt, doch ook deze werden gaandeweg vervangen door Centurion dozer- en brugleggende tanks.

De Mariniers Brigade beschikte in Nederland-Indië over waarschijnlijk 16 Shermans, M4A3E8, 105 mm houwtizers, HVSS. Enkele daarvan waren voorzien van een dozerblad. 6 tanks zijn na afloop van het conflict mee terug genomen naar Nederland. Ook beschikte de brigade over ten minste 1 bergingstank, waarschijnlijk van het type M32B3.

Welke Sherman typen, en vooral hoeveel van elk type het Nederlandse leger in gebruik heeft gehad, is niet precies meer te achterhalen. De reeds vaak geciteerde materieeloverzichten per 17 maart 1951 en 2 januari 1959 noemen de volgende typen en aantallen:

17 maart 1951:

- * 47 st. Sherman M4A1 met Continental motor. Toestand: nieuw.
 - * 46 st. Sherman M4A1 met Continental motor, oude voorraad. Toestand: zwaar beroest, 23 stuks worden hersteld na ontvangst onderdelen MDAP.
 - * 20 st. Sherman M4A2 met GMC motor. Toestand: zwaar beroest, slopen voor eigen gebruik, romp met koepel voorlopig bewaren.
 - * 27 st. Sherman M4A4 met Chrysler motor. Toestand: gedeeltelijk zwaar beroest, slopen voor eigen gebruik, gedeeltelijk kanibaliseren, restant romp met koepel bewaren.
 - * 1 st. Sherman M4A4 bulldozer, met Chrysler motor. Toestand: rijdbaar.
- Het overzicht geeft geen informatie over de bewapening en het type loopwielophanging.

2 januari 1959:

- * 30 st. Sherman M4A1 met kanon 75 mm, VVSS, met dozerinstallatie.
- * 10 st. Sherman M4A1 met kanon 76 mm, VVSS.
- * 40 st. Sherman M4A1E8, met kanon 76 mm, HVSS.
- * 31 st. Sherman M4 met houwtizer 105 mm, VVSS.
- * 4 st. Sherman M32 Bergingstank, op basis van M4, met VVSS.
- * 6 st. Sherman M32B1 Bergingstank, op basis van M4A1, met VVSS.
- * 10 st. Sherman M32A1B1 Bergingstank, op basis van M4A1, met HVSS.

Daarnaast vermeldt het overzicht:

- * 22 st. M1 bulldozerbladen, v/tank, middelzwaar, M4 en M4A1, m/verticale wielophanging, dichtbij het romplichaam.
- * 14 st. M1A1 bulldozerbladen, v/tank, middelzwaar, M4 en M4A1, m/verticale loopwielophanging, dichtbij en ver van het romplichaam en voor tank, middelzwaar M4 m/horizontale loopwielophanging.

Voorts blijkt uit foto's dat de Koninklijke Landmacht eveneens enkele Sherman Crabs in gebruik gehad heeft. Hoeveel, is niet bekend.